

N:o 10.

Redaktör och utgivare:
FRANS J. HUSS.

Expedition:
Kammakaregatan 50, n. b.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 15 Maj 1895.

Pris:
Helt år 5 kr. — Lösnummer 25 öre.

Annonspris:
10 öre petitraden (15 öre utl.)

15. Årg.

J. P. E. Hartmann.

En ovanlig högtid har Köpenhamn i dessa dagar fått bevittna, då Danmarks, Nordens, ja säkert hela världens Nestor bland ansedda tonsättare under flera dagars festligheter hyllats och hedrats med anledning af uppnådda 90 år. En liknande hyllning bragtes för tio år sedan 80-åringen, då äfven svenska och norska tonkonstnärer och vänner deltog i hyllningen och denna tidning meddelade hans porträtt jemte biografi; ännu mera skäl har man att nu, då den som musiker och människa så högt aktade och värderade åldringen ingår i sitt tionde decennium af lefnadsår, vördnadsfullt och hjertligt lyckönska honom till upplefvande af sin 90-års-födelsedag och detta med den för så hög ålder sällsynta förmånen af bibehållna själskrafter, som ännu synas kunna länge stå bi. En stor och värderik skatt af musikverk är frukten af hans lifsgerning, och det synes som skulle hans trägna arbete uti tonkonstens tjänst ännu icke vara nedlagdt, ty ännu i slutet af förra året annonserades i danska »Musikbladet» under rubriken »Musiknyt» om »To Digte for blandet kor» — »Skytsengeln» och »Rid sagte gennem lunden» — af J. P. E.

Hartmann. Då vi för tio år sedan lemnade våra läsare en biografisk uppsats om den gamle mästaren med omnämnande af hans förnämsta tonsättningar, må det här tillåtas att hänvisa till denna och nu hufvudsakligen fästa oss vid den närvarande högtiden i hans lif, illustrerad med flera musikfester i den danska hufvudstaden, hvilken han tillhört från sin födelse till den dag som är och hvilken i första

rummet njutit frukterna af hans långvariga, rika verksamhet som tonkonstnär. Vi anförä då efter »Politiken» början af dessa hyllningsfester och detta, såsom mera lefvande vittnesbörd, med tidningens egna ord.

»Musikforeningen öppnade här den 7 maj raden af de konserter, som hållas här i staden till ära för åldringen-mästaren professor J. P. E. Hartmann i anledning af hans 90-års-födelsedag, som nu står för dörren.

»Med rätta kom Musikforeningen först. Till den har professor Hartmann stått i särskildt intimt förhållande. Han har varit med i dess styrelse från första dagen, han har i en följd af 53 år varit dess förman; han har äfven varit dess dirigent, och ständigt har Musikforeningen varit den som kreerat alla hans större verk: *Undine*, *Dryadens bryllup*, *En sommar* dag och hvad allt det heter, som han ej skrivit för teatern.

»Det var då icke blott den kloka hänsynen för mästarens skull att sprida fester-nas mängd, som föranledde Musikforeningen att nu gifva sin konsert, det låg också deri ett naturligt behof att vara den förste, som kom honom till mötes med tack, därför att föreningen är bland dem, som står till honom i den största tacksamhetsskulden.

»Och Musikforeningens publik tog hjertlig del i denna tack, det blef

J. P. E. Hartmann.

en stämningsfull festafon, en varm hyllning åt föreningens mångårige förman till vår ypperste tonkonstnär. Hänförelsen var stor och den var äkta, derom är intet tvifvel; knappast någon har i våra konsertsalar bifallsstormen utbrutit så ovillkorligt som nu. Man trodde sig försatt till en mera sydländsk breddgrad, när man såg hur publiken efter hvar nummer sprang upp på bänkarne, medan applådsalvorna dånade och aldrig ville taga slut. Alla vände sig mot mästarens loge, herrar och damer viftade med näsdukarnе.

»Man må tänka hvad man vill om sådana festeviter — ofta kan väl häfta någon öfverdrift dervid — men vid Hartmanns-festerna kan ingen skeptiker falla på slika tankar! Vi kunna glädja oss öfver, att vi ännu ega midt ibland oss denne konstnär, hvars supremati alla erkänna, hvars älskvärda personlighet drager till sig alla. Det ligger något stort och välgörande deri, att det på dessa festdagar gifvits åt alla, som ha sinne för och kärlek till vår musik, tillfälle att samlas kring professor Hartmann såsom en enhetssymbol, om hvilken ingen tvist eller strid är. Som en klippa står Hartmann i den danska tonkonsten — liksom tidens böljor ej kunnat undergräfvad den, så ha smakens stämningar ej förmått urhålla den. För Hartmann buga sig alla, lek och lärd, den dag i dag är såsom de ha gjort det i årtal.»

Om konserten heter det vidare:

»Omedelbart efter de kungligas ankomst inträdde professor Hartmann. Vänligt helsade han den festklädda publiken, stående helsade honom med handklappningar, och intog sin plats i logen närmast den kungliga, omgifven af sin talrika familj. I samma ögonblick intonerade orkestern den storslagna, präktigt klingande *Skanderborgsmarsch*, till hvars melodi Einar Christiansen skrifvit några anslående hyllningsord. Djupt rörd lyssnade mästaren härpå och mottog under bugningar den bifallsstorm, som följde på de sista tonerna af marschen.

»Nästa nummer var den sköna *David's 115:e Salme* (»Vi ville love Herren») för kör och orkester med solostämmor (fröken Margarethe Boye och herr Bielefeldt), hvaraf särskildt den förträffligt utförda, djupt kända mellan-satsen gjorde mäktigt intryck. Så följde *Hakon Jarl*-musiken, energiskt utförd, och den förtjusande *Foraarsang* till ord af H. C. Andersen. De berömda *Sulamith* och *Salomons Sange* blefvo derefter samtliga sjungna som vexelsånger mellan fröken Regine Nielsen och herr Bielefeldt, ackompanjerade af herr Aug. Winding. Slutnumret var några scener ur *Undine*, ett verk, som nog icke på länge varit utfördt. Det hör knappast till Hartmanns bästa saker och bär i mångt och mycket prägel af en sedan helt

och hållet tillbakaträngd sida af hans utveckling (påverkan af Weber och Spohr). Vackert klingade dock den lilla romansen med fröken M. Boyes behagliga återgifvande och friskt avslutade *Bryllupsmarschen* festkonserten. Det festliga är just något, som alltid legat för Hartmanns sångmö, därför är det så lätt att fira honom musikaliskt; med sin egen musik skapar han så att säga hela festen!

»Då applåder, hurrarop och orkesterfanfarer tystnat efter detta sista nummer, blef folket ännu stående kvar med blicken rigtad mot professor Hartmanns loge — och den gamle mästaren tog ordet i det han med hög röst yttrade: »Ja, jag har ej många ord — jag vill blott säga, att jag är innerligen rörd och att jag tackar er för allt hvad vi ha upplefvat i afton!» Efter nya lefverop utrymdes salen efter hand. Musikföreningen hade ära och glädje af sin jubelfest, som blef den vackraste inledning till dem, som sedan följa.»

Johann Peter Emilius Hartmann föddes den 14 maj 1805 i Köpenhamn, son af Vilh. Aug. Hartmann, hvars far Johan H. var född i Glogau och 1768 blef som konsertmästare och »hofviolon» anställd i Köpenhamns k. kapell. Denne var ock för sin tid en värdefull komponist*. Hans ofvannämnde son var äfven k. kapellist samt organist i garnisonskyrkan och af honom erhöill sonen Johan Peter sin första undervisning i violinspel. Fadern ville dock, att denne skulle gå universitetsvägen; han blef också redan 1822 student och efter fem år juridisk kandidat »med förste Karakter», medan musiken likväl ej försumrades. Emellertid, då hans far tillträdde kantors- och klockarbefattningen vid ofvannämnda kyrka, erhöill sonen 1824 organistplatsen der, och året derpå gjorde sig denne förmånligt känd både som organist och komponist vid en kyrkokonsert, som gafs för att skaffa medel till orgelns reparation. Vid samma tid utkommo hans första kompositioner, två Rondon och en Fantasi för piano, op. 6 och 7, samt en Sonat för violin och piano, op. 8. I det af Siboni upprättade konservatoriet anställdes han strax som lärare i pianospelning och teori, och han var här den förnämsta stödje-pelaren till 1840, då det upphörde. På föranledning af Marschner, som 1836 besökte Köpenhamn, gjorde Hartmann en längre utländsk resa, besökande Tyskland, Schweiz och Frankrike, gjorde bekantskap med Spohr i Kassel, med Spontini och Rossini i Paris samt åtskilliga andra musikmästare, af hvilka han rönt stor uppmuntran. Den universella rigtningen i hans första verk var gynsam för

* Derom vittnar hans musik till »Balders död» (1778) och »Fiskerne», hvarur sedan folksången »Kong Christian stod ved højen mast» är hemtad.

deras mottagande i Tyskland. Piano-sonaten op. 34 belönades med andra priset af den nordtyska musikföreningen, och Rob. Schumann visade mycket intresse för hans kompositioner. Med sin verksamhet som komponist och lärare hade Hartmann 1828 förenat en anställning på den juridiska banan. Vid Musikföreningens stiftande valdes han till medlem af styrelsen, och från 1839 har han varit förman för detta sällskap, i hvars uppblomstring han tagit väsentlig del. Äfven i studentsångföreningen, stiftad samma år, har han från 1842 intagit första platsen och varit dess mycket afhållne musikaliske hufvudledare. År 1842 blef Hartmann efter Weysses död organist vid Frue Kirke, och vid upprättandet af Köpenhamns konservatorium 1865 blef han jemte Gade och Paulli en af dess tre »bestyrere» samt lärare vid detsamma i teori och orgelspel.

Till dessa korta biografiska notiser vilja vi i fråga om utmärkelser, som kommit den aktade och ansedde tonkonstnären till del, endast tillägga, att Hartmann 1857 invaldes till medlem af svenska Musikaliska akademien.

Hartmann hör till Danmarks mest nationella komponister, och ett utmärkande drag i hans musikaliska verksamhet ligger i hans sträfvande att på tonkonstens område verka i fornnordisk anda, liksom inom litteraturen hans samtida landsmän Oehlenschläger och Grundtvig gjort. Medeltidens folkton anslog han först bland annat i de dramatiska verken *Ravnen* (1832), *Syvsoverdag* (1840), *Undine* (1842), *Knud den store*, *Yrsa* och framför allt *Liden Kristen* med text af H. C. Andersen, en af Danmarks populäraste operor, som från första uppförandet 1846 till 1877 uppförts 74 gånger. Bland hans tonskapelser i fornuordisk anda påpeka vi musiken till Oehlenschlägers *Guldhornene* (1832), *Olaf den Helige* (1838) och *Hakon Jarl* (1844) samt till Bournonvilles baletter *Valkyrien* (1861), *Et Folksagn* (2:a akt.), *Thrymskviden* (1868). Af hans körverk i denna stil står främst *Völvens Spaadom* för manskör och orkester (1871, op. 71) med sin urkraft och nordiska forntidsprägel kanske det mäktigaste och egendomligaste alstret af Hartmanns geni.

Af hans öfriga talrika kompositioner — verk för scenen, uvertyrer, symfonier, kantater, sånger (deribland många härliga studentsånger), kyrksaker, kamarmusik och pianosaker — kunna vi ej af brist på utrymme särskildt nämna några. Den förteckning öfver sådana från 1825 till 1885, som »Musikbladet» meddelar i festnumret på han 80-årsfödelsedag, upptager 81 kompositioner med opustal och än flere utan sådant. Vi hänvisa för öfrigt till den biografiska uppsats om professor Hartmann, som för tio år sedan stod att läsa i denna tidning.

En så rik, förtjenstfull verksamhet i konstens tjänst, i förening med de älskvärdaste personliga egenskaper, förklara lätt den stora sympati, hvarmed professor Hartmann omfattas i sitt fädernesland och dess hufvudstad och som nu senast gifvit sig uttryck i de festligheter, som der till hans ära anstälts. Med vänner och beundrare i hans hemland förena sig de många i vårt land, hvilka haft glädjen att njuta af hans umgänge eller af hans sköna tonskapelser, i en hjertlig välönskan för den gamle tonkonstnärens återstående dagar.

H.

Wagner såsom dramatiker.

Intryck och reflexioner af en svensk antiwagnerian.

I Mozarts opera är mellan de afrundade musikstyckena plats beredd för dramat; Wagner, som ständigt för ordet »drama» på tungan, dödar i grund och botten det dramatiska elementet i »totalkonstverket».

För att i musikaliskt afseende göra ett åtminstone skenbart helgjutet och något så när fylligt intryck, kräver Wagners metod af fullständig genomkomponering i afseende på anläggningen af det hela de tänkbarast breda lyriska situationer, hvilkas »dramatiska» grundläggning, afslutning och hopkedjning med hvarandra sker på det mest knapphändiga, brådstörtade sätt genom till arten mera episka, primitivt enkla tilldragelser i stället för genom psykologiskt utarbetade, vidlyftigt och omsorgsfullt motiverade, i högre mening dramatiska viljehandlingar.

»Motivernas förtätning» är den fras, med hvilken Wagner för sig sjelf och andra öfverhöljer bortfallandet af egentligen dramatiska motiv och deras ersättande med episk slump och den blotta nervösa känslöstämningens herravälde.

Vidare kräver genomkomponeringen i afseende på textens detaljbehandling, då ju musiken skall slafviskt följa orden, att i hvarje replik om möjligt plats beredes för utbredning och utklingande af känslolif. Detta fordrar nedtryckande af det logiska sammanhanget och det verkliga, realistiska, dramatiskt betydelsefulla innehållet i orden till ett minimum, som så litet som möjligt sysselsätter uppmärksamheten, medan en obegränsad mängd af i orden på konstgjord väg inproppade bibetydelser och antydningar lemnar fantasien fritt spelrum att oupphörligt från den gifna situationen sväfva ut till allt möjligt mellan himmel och jord och derifrån hemta näring till musikaliska känslöstämningar. De af Wagner tidt och ofta använda sofistiska knepen att öppna utväg till anbrin-

gande af sådana stämningar äro i enlighet härmed meningslös dunkelhet och hopande af ofta ur logisk synpunkt hvarandra upphäfvande idéassociationer. Medan musiken, såsom han uttrycker sig, sträfvat efter »den högsta dramatiska bestämdhet», blifver det i hans konstverk faktiskt ordens uppgift att verka halft musikaliskt genom att öppna mystiska afgrunder, der ingenting kan klart skönjas, der formlösa, otyglade stämningar, saknande rigtning och mål, drifva sitt spel utan att komma till den harmoni och det lugn, som i den rena, »absoluta» musiken den stränga formen förstår ge åt det mest upprörda känslö-innehåll, utan att å andra sidan komma till den lösning och rening, känslöstämningarna ernå i det egentliga dramat, der de bindas och ledas af konsekvent utveckling af handling och karakter.

Medan Mozart ger handling, text och karakterer sin fulla rätt och med afrundade melodier ger oss lefvande, komplicerade, intressanta människor, har Wagner, som i teorien sätter nämnda »musikdramats» element på piedestal, i praktiken neddragit och degraderat dem: handlingen till lös, ointressant slump, texten till oformlig, ofullgängen lyrik, karaktererna till marionettstaffage uti landskap.

Landskapsmålning med staffage: detta är emellertid kärnpunkten i Wagners konst eller åtminstone i hans begäring. Ut i skildringen af natur, situations- och bakgrundsstämningar ger han sin bästa konst, och när han låter dessa stämningar utan förorening af dunkel symbolism klart afspegla sig i primitivt enkla, rent passiva naturer, lyckas han momentant ge oss en blick in uti det »rent menskliga», som, när det hos Wagner skall förverkligas i handling, i regeln ter sig som fulländad karaktärslöshet och rå brutalitet.

Ju mer den lyriska stämningen och i synnerhet sagostämningen äro öfvervägande i Wagners verk, desto mer har jag vid åhörandet af dem blifvit gripnen; ju mer den pseudo-dramatiska handlingen träder i förgrunden, desto mer har jag varit likgiltigt eller rent ut plågad. Af *Tannhäuser* har jag aldrig (ej ens då jag såg Niemann i titelrolen) haft ett tillnärmelsevis så starkt intryck som af *Lohengrin*. Af *Nibelungenring* har *Götterdämmerung*, som af Hanslick fått ett relativt beröm som mera dramatisk än de öfriga delarne, på mig just på grund af mängden af ofullgångna och misslyckade dramatiska ansatser gjort det mest motbjudande intrycket. I *Tristan* finner jag för min personliga del den första akten, allmänt erkänd som mera »dramatisk», oerhördt mycket tråkigare än de följande. De scener, som stått sig bäst vid upprepade åhöranden, äro Tristan på sjuklägret och Isolde's kärleksdöd, tvenne patologiskt psykologi-

ska skildringar, så odramatiska som möjligt. Att afslutningen af den förra är af kolossal teatralisk effekt, vill jag ej bestrida, men jag måste deruti se just ett lysande bevis på skillnaden mellan det teatraliskt och det äkta dramatiskt verkningsfulla. Ut i *Meistersinger*, som både i handling och karaktersteckning står det vanliga dramat närmast, är jag, kanske just på grund af den i vissa afseenden uppnådda realistiska illusionen, plågad af den så att säga öfvernaturligt onaturliga, osunda, oerhörda, massiva, i dålig mening äkta tyska sentimentaliteten. Så snart emellertid ämnet viker af in på sagans område, har jag ej längre motståndskraft mot Wagners sentimentalitet: vid den i grunden löjliga scenen med drakens död i *Siegfried* har jag fått tårarna i ögonen, och ännu mera rakt till hjertat gick mig svanscenen i *Parsifal*, i all sin enkelhet kanske det finast känsliga Wagner har skapat.

Är det ej en omedveten logik, som drifver Wagner att i titlarne på sina verk öfvergifva den i de teoretiska skrifterna förhärskande benämningen musikdrama och hamna vid benämningen festspel? Har Wagners konst med dramat annat gemensamt än teaterspelet? Är han ej störst och ädlast, der han närmar sig sagospelet, som ju får detta namn därför att man der bortlägger alla fordringar på högre dramatiskt sammanhang och dramatiskt lif för att låta fantasien fritt drifva sin lek, obunden af realismens oböjliga logik å ena sidan, men också af all symboliserande tendens å andra sidan. Är det en tillfällighet, att den ende wagnerian, som haft obestridlig framgång, Humperdinck, är också den ende, som kastat alla falska pretentioner på dramatik och filosofiskt tanke-djup öfver bord och resolut åtnöjt sig med den rena, enkla, tendens- och symbolismfria barnsagan. Har wagnerismen här funnit sitt rätta fält, der den kan ge oblandad konstnjudning? Ledmotivssystemet, obetingadt löjligt såsom schablonmässigt etikettsväsen på »dramatiska» personer och »förtätade» motiv i svärd-, ring- och dryckesform m. m., är ju i lyriska stämningsskildringar på sin plats och blott ett annat namn för tematiskt arbete, och torde äfven i egentlig mening såsom »etikettsväsen» kunna åstadkomma äkta verkningar i humoristisk stil. Liksom Homeri stereotypa epitet äro af ypperlig verkan i epiken, som arbetar med oföränderliga karakterer utan den utveckling, vi fordra uti tragedien och det högre skådespelet, torde ledmotivet ha en verklig uppgift att fylla uti de arter af operan, som motsvara det stiliserade lustspelet och det fantastiska sagospelet, der vi också fördraga oföränderliga personligheter; det är ju den vanligaste formen af komik, att en karakter visar absolut

oförmåga af anpassning efter olika situationer.

Gluck dödade operaserian och beredde plats för den högsta utvecklingen af den italienska operan: den Mozartska, humoristiska buffaoperan. Liksom det lätta, ofrivilliga draget af komik i den afmätta högtidligheten hos Glucks perukhjeltar efterträddes af den fria, lefvande, karakteristiska humorn i Mozarts skapelser, kanske Wagners skrufvade patos kan luttras till ren humor i en mera modernt romantisk stil och sålunda det »rent menskliga» i en annan mening förverkligas, än Wagner. tänkte sig, då han med detta uttryck betecknade hvad vi kalla sjukligt hållningslösa personers hysteriska känsloutbrott.

Det storslagna, djupt allvarliga har aldrig nåtts genom hopande af raffinerade medel, så som Wagner sträfvat att göra. Försöken att förena Michelangelos formbildning med Tizians yppiga färg förde till en osmaklig monstruositet. Ut i mer underordnade, dekorativa uppgifter kan fantasien lättare fråsa i förenad färg- och formrikedom utan att förfalla i tom, innehållslös anspråksfullhet. Den till medlen rikaste, mest raffinerade, mest sammansatta konstarten, operan, har kanske sin ädelaste, renaste uppgift i den enklaste, naivaste, anspråkslösaste arten af ämnen, hvaremot det djupaste, starkaste patos kanske finner sitt sundaste uttryck i de mest stiliserade, återhållsamt förenklade, »abstrakta» formerna af »särkonsterna».

Följetong.

Sångerskan i Porretta.

Af Eugen Simson.

(Forts. och slut från föreg. nr.)

Det hade emellertid blifvit mörkt, hvarför värden tände ljus och sedan med en bugning lemnade rummet.

»Per dio, det här är för galet», fortfor främlingen i sin tankegång, »här gör man i det förskräckligaste väder en afskyvärd resa från Verona till Florens, finner intet af hvad man söker, förspiller sin tid och skall sedan på hemvägen råka ut för ett sådant missöde. Man skulle nästan kunna tro, att det ej mer fins några goda sångerskor i världen!»

Han lutade sig tillbaka i soffhörnet, som om han ville söka falla i sömn; men plötsligen for han upp såsom träffad af en elektrisk stöt; i nästa ögonblick var han på benen, och slog upp fönstret. En fulltonig melodisk röst uppstämde i rummet öfver honom en gammal italiensk folkvisa:

Hur mörk och tryckande natten är,
Hur sorgligt stjernorna blinka!
O, icke en enda i deras här
Till lyckans hem vill mig vinka.

Den lyssnande vågade knappt andas; hans nyligen så missmodiga uppsyn strålade nu af glädje. Med fördubblad uppmärksamhet hörde han på, när sångerskan begynte andra versen:

Dock drager jag ut, dock drager jag bort
Likt blad som för stormen ila;
Jag glädjelös vankar från ort till ort,
Tills en gång jag finner hvila.

Sångerskan tystnade, och främlingen stängde igen fönstret: men sedan skyndade han till dörren, öppnade den och ropade: »herr värd!»

»Strax, nådig herre! har redan kapat hufvudet af hönan!» svarade denne, i det han stack fram hufvudet från det rökuppfyllda köket.

»Å prat!» sade främlingen, »kom bara in ett ögonblick!»

Några minuter derefter inträdde den förvånade värden.

»Hvem bor här ofvanpå?» sporde herrn med nervös hastighet.

»En sångerska från teatern här, nådig herre!» sade Tomasi. »Fast nej, inte från den här teatern, eller rättare, hon hör ej vidare till densamma; jag skall berätta herrn hur det förhåller sig. Hon har hittills varit engagerad vid stadens teater, men signor Balsamo har sagt upp henne. Det är just ej mycket med henne; jag sade genast, att det fattas henne mjukhet i sången, hon sjunger för storartadt, man vill ha mera känsla. Vi ha nämligen här en mycket konstförståndig publik, fastän vår stad icke hör till de större i Italien. Men den kommer nog att taga upp sig, särdeles som —»

»Ja visst! särdeles som man håller vägarne här i så förträffligt skick», afbröt honom, den främmande. »Men säg mig nu hvad heter den här sångerskan, som icke förmått tillfredsställa den 'konstförståndiga' publiken i Porretta?»

»Signora Giuditta Pasta», svarade värden.

»Känner henne inte», sade främlingen. »Men det gör ingenting till saken: gå upp och säg henne, att signor Maletti, egaren till teatrarna i Verona och Mantua sänder henne sin bästa komplimang och önskar mycket att få göra hennes närmare bekantskap. Om hon tillåter, vill han redan i afton göra henne ett besök på hennes rum, eller om hon hellre vill göra sig omakket att komma hit ned, skulle det också göra honom ett stort nöje.»

»Mycket förvånad öfver att få en sådan kommission, visste värden inte att ge något annat svar än: »Mycket gerna, nådig herre!» hvarpå han lemnade rummet.

Det dröjde ej länge förr än det knackade på signor Malettis dörr, och på hans »kom in!» visade sig sånger-

skan. Ännu var en djup melankoli präglad i hennes vackra drag, men ur de stora mörka ögonen sköt fram liksom en stråle af hopp.

Så snart man undanjort den ömsidiga representationen, underrättade sig signor Maletti om hvilken skola hon genomgått och hörde då till sin stora belåtenhet, att hon var elev af konservatoriet i Milano.

»Och ändå har ni icke varit i stånd att vinna för er den 'konstförståndiga' publiken i Porretta?» frågade slutligen signor Maletti, leende.

»Jag har aldrig kunnat ställa mig väl med det här goda folket», sade sångerskan. »Jag sjunger och spelar en smula passioneradt, jag går alltid helt upp i mina roller och glömmar dervid allt omkring mig. Dess värre glömde jag också många gånger hur liten och trång den här varande scenen är och frambragte derigenom en löjlig verkan. Och när jag då sedan hörde publiken fnissa och småskratta, var det på en gång slut med alla mina illusioner; jag kände mig som en sömngångerska, hvilken man ropar an och som dervid plötsligen vaknar upp ur sin dröm. Nu var det förbi med mig, rösten blef ihålig och klanglös, mitt spel stelt och publiken naturligtvis missnöjd. På en större scen, der jag kunde röra mig friare, skulle måhända detta fel just lända mig till fördel; men det har ännu icke lyckats mig att få plats vid en större teater.»

Signor Maletti hade uppmärksamt lyssnat till hennes ord. »Om ni har lust, signora», sade han derefter, »så kunna vi musicera litet tillsammans; er röst har gjort ett sympatiskt intryck på mig, så att jag gerna skulle vilja höra er litet mera. Här står ju ett gammalt klaver, som kan duga till ett tarfligt ackompanjemang, bara ni kan skaffa nödiga musikalier.»

Det gick snart för sig, och nu genljöd rummet af de härligaste melodier ur »Don Juan», »Barberaren i Sevilla», »Orphevs och Evrydike», ja till och med ur Händels imponerande »Messias»; allt rikare och praktigare klingade sångerskans röst, allt mer framträdde dess bedårande välljud.

Signor Maletti märkte snart, att han här hade att göra med en ganska ovanlig talang; han var allt för stor kännare att icke inse, det sångerskan endast behöfde en riktig ledning och den rätta publiken; å andra sidan hängaf sig sångerskan, det märkte han, åt sin sak med en konstnärinnas hela hänförelse. Hon kände också, att hon här arbetade tillsammans med en musiker, som egde fullt och sant begrepp om sin konst och som förstod att fatta det höga och heliga i musiken.

Ändtligen slutade signor Maletti sångprovet med några kraftiga ackord, sprang sedan upp från stolen och räckte sångerskan begge sina händer.

»Mottag mitt hjertligaste tack!» utropade han, »ni har skänkt mig en stor njutning. Men det är mig ännu långt ifrån nog; jag ville höra er oftare, ja mycket ofta, och ber er därför att följa mig till Verona. Der skall ni sjunga på min teater och äfven finna en publik, som är er värdig.»

I glad öfverraskning visste signoran icke att börja med hvad hon skulle säga, men hon samtyckte naturligtvis, och maestron uppsatte ett kontrakt, hvarigenom hon erhöill fem gånger större gage än hon fått i Poretta. Ja, han beviljade henne till och med ett anseeligt förskott, så att hon kunde betala värden och inlösa sitt dyrbara smycke.

Då signor Tomasi fick höra talas om engagementet, blef han först mycket förskräckt men fattade sig snart och önskade henne under väldigt ordsvall »af hela sitt hjerta den största lycka», hvarpå han utropade: »Ja, var det icke det jag nyss sade signoran, då ni var en smula nedslagen, att ni ännu hade en lysande bana framför er! Jo, jo, som konstnärer tar jag sällan fel!»

Sångerskan deltog nu i signor Mallettis måltid, vid hvilken teater och musik utgjorde ett rikt ämne för den lifligaste konversation, och följande dag, då vagnen hunnit blifva lagad, drog hon åstad till Verona, uppfylld af glada förhoppningar.

Och dessa kommo ej heller på skam. I Verona fann hon en stor scen, som tillät henne utveckla sin talangs dramatiska styrka, och en publik, som förstod att sätta värde på henne. Rösterna såväl som spelet utvecklade sig därför snart till ännu större grad af fullkomning. Snart var hon publikens förklarade gunstling, och det dröjde ej länge, förr än hon blef den fräde primadonnan vid Italiens största teater, la Scala i Milano. Der gjorde också den unge genialiske komponisten Bellini hennes bekantskap och blef så hänryckt af hennes sång, att han från det ögonblicket i fråga om hjeltinnorna i sina operor ständigt hade henne i tankarne och skref deras partier i öfverensstämmelse med hennes naturel. Med henne gingo därför alla hans berömda operor »Il pirata», »Montechi et Capuletti», »Somnambula», »Norma» och »I Puritani» först öfver scenen, och hennes beröm är fast sammanknutet med Bellinis för alla tider. Då komponisten gjorde sitt triumftåg igenom Frankrike och England, ledsagade honom Pasta och hänförde i synnerhet såsom Norma sina åhörare till högsta grad af beundran. När man genomögnar musiktidskrifter från den tiden förvånas man öfver den ofantliga entusiasmen, som denna rikt begåfvade sångerska framkallade med sin härliga röst och sitt eldiga spel.*

* Nyligen har trettionde årsdagen af denna berömda sångerskas död förflutit. Hon gick

Från scenen och konsertsalen.

Kungl. operan. Maj 2, 12. Thomas: *Mignon* (Philine: frök. Kragballe, 2:a debut); *Mignon*: frök. Lindegren; Wilhelm Meister, Lothario, Laertes, Fredrik: hr Ödmann, Lejdström, Malm-jö, Henrikson). — 4. Meyerbeer: *Profeten* (Johan af Leyden: hr Emil Götze, 1:a gästsupptr.; Fides, Bertha: frök. Almati, fru Östberg; Oberthal, Jonas, Mathisen, Zacharias: hr Söderman, Rundberg, Nygren, Sellergren). — 5. Gounod: *Romeo och Julia* (Julia: frök. Sparrman, debut). — 7. Wagner: *Lohengrin* (Lohengrin: hr Götze, gäst; Elsa: fru Östberg; Telramund: hr Söderman). — 9. Boito: *Mefistofeles*.

Vasateatern. Maj 2—7. Offenbach: *Orfeus i underjorden*. — 8. Suppé: *Fatinizza*. — 9. Bröllopet på Ulfåsa af Frans Hedberg, musik af Aug. Söderman.

Vetenskaps-akademien. Maj 10. Kammar-musiksoaré af fru Wilma Neruda-Norman (lady Hallé) med bitr. af fru Maria Neruda-Arlberg, prof. Franz Neruda och hofkapellm. C. Nordqvist. — 11. *Musikföredrag* af hr Richard Andersson. 1) Rubinstein: Konsert, D-moll, op. 70 (frök. Linda Morberg); 2) Chopin: Konsert, E-moll, op. 11 (frök. Astri Andersen); 3) Tschaikowsky: Konsert, B-moll, op. 23 (hr John Jacobson).

Musikaliska akademien. Maj 2. *Konsert* af frök. Alma Malmström; biträdande: hr Tor Aulin, C. Pettersson, frökn. Alfhild Larsson, Märtha Olson och en musikalskarinna. — Maj 5. *Matiné* af Sängsällskapet O. D. från Upsala; biträd.: k. hofkapellet; dirigent: director musices Ivar Hedenblad. — 8. Filharmoniska sällskapets 3:e abonnementskonsert; biträd.: frökn. Märtha Petrini, Lotten Morell, Maria Rydberg (ackomp.), hr O. Lejdström. — 14. *Musiksoaré* af grevinnan Mathilda Taube, född Grabow; biträd.: fru Dina Edling, hofkapellm. C. Nordqvist, professorerna Fr. Neruda och Iv. Hallström, konsertm. Tor Aulin, en musikalskare.

Emil Götzes gästspel, operan förnämsta tilldragelse under förra hälften af denna månad, har hittills omfattat Johan af Leyden i »Profeten», Lohengrin och Faust. Det stora beröm hr Götze åtnjuter i Tyskland, hade om honom ingifvit oss höga förväntningar, som dock ej fullt motsvarats af detta gästspel, utom i »Lohengrin», der konstnären syntas vara i sitt rätta element och framkallade ett rikt, rättmätigt bifall. Hr Götze är i besittning af en kraftig och välljudande stämma, som ännu eger kvar mycket af sin ursprungliga friskhet. Den gör sig bäst gällande i fortessatser; vid användandet af mezza voce är intonationen ej fullt beherskad, såsom ofta är fallet med rösterna, som vanligen forceras. Detta märktes tydligast i »Faust», der konstnären bäst lyckades i första akten samt i duelltrion, men i trädgårdsscenen var mindre till sin fördel, särdeles i arian,

nämigen vid 67 års ålder ur tiden den 1 april 1865 på sin vackra villa vid Comosjön, der hon hvilade ut efter ett ansträngande konstnärslif. Från 1829 uppträdde hon visserligen mera sällan men sjöng likväl ännu 1840 i Petersburg och 1850 i London, ehuru rösterna då var temligen passerad. Giuditta Pasta gifte sig 1817 med tenorsångaren Negri.

Red.

der han ej vågade sig på höga C utan begagnade en variant ett par toner lägre. I partier, som ligga väl för rösterna, åstadkommer han emellertid stor effekt, om än spelet icke visar någonting öfverlägset, helst som ett något godmodigt ansigtsuttryck ej medgirver större omväxling i mimik och dramatisk framställning. Utom i »Lohengrin» har ej heller konstnären syntas entusiasmera vår publik. I »Mignon», som nu 200 gånger uppförts på vår operascen, har fröken Kragballe med afgjord framgång debuterat som Philine. Genom såväl röst som sångkonst och fängslande utseende bör fröken Kragballe mer än någon annan af spelarens kvinnliga debutanter kunna blifva vår opera till gagn och vinna publikens sympatier — denna viktiga faktor för konstnärens sceniska framgång och operans ekonomi.

På Vasateatern har direktör Warberg med sitt sällskap avslutat säsongen. Dessförinnan gafs »Orfeus i underjorden» såsom afskedsrecett för den intagande primadonnan fru Emma Berg, som då var föremål för en varm hyllning med lager och blommor. Sista representationen utgjordes af »Fatinizza», hvori direktör Aug. Warberg tog farväl af denna teater och dess publik samt dervid blef rikt hyllad med lagerkransar och blommor, hvarjämte, som gärdar af tacksamhet mot den omtyckte direktören, af teaterns personal till honom öfverlemnades ett präktigt silfverbeslaget dryckeshorn och af teaterns vaktmästare, bland hvilka några i nära 20 år varit i hans tjänst, en vacker silfverpokal med inskription. Vasateatern öfvertogs af hr Warberg i förening med hr Strömberg hösten 1889. Han har förut varit föremål för vackra hyllningar då han hösten 1890 fick fira sin 25-åriga sceniska verksamhet och 1892 fylde 50 år.

Om vi i fråga om konserterna följa den kronologiska ordningen, föras vi först till kungl. operan och dess symfonikonsert den 30 april, som gafs efter samma program som näst föregående, utom att nu recitativ och aria ur Glucks »Iphigenia i Aulis» utfördes af löjtnant John Forsell, hvilken nu för andra gången uppträdde offentligt, återkommen från en studieresa till Paris. Med en särdeles vacker, hög baryton och musikalisk smak i föredraget eröfrar denne sångare publikens sympatier. Vända vi oss sedan till k. Musikaliska akademien möter oss fröken Alma Malmströms soaré i dess orgelsal inför talrik publik. Fröken M. eger en stark stämma, redan rätt väl bildad om än icke fullt skolad och egaliserad, hvarföre hon ock skördade bifall för sina nummer: Stances ur Gounods »Sappho», två romanser med obligat violoncell (hr Pettersson) samt sånger af Grieg, Geijer, Lindblad, Josephson, Sjögren. En ung musikalskarinna, elev af vår utmärkta sånglärarinna

fröken Signe Hebbe, vann lejonparten af aftonens bifall med »Dagslåndan» af Hallström och Weckerlins nätta »Conseil à Nina». Den till röst, föredrag och apparition behagliga sångerskan gjorde härmed en ovanligt lyckad debut. Värdefullt biträde lemnade hr Aulin med förträffligt utförande af Sonat af Tartini m. m. Fröknar Alfhild Larson och Märtha Ohlson utförde väl pianoackompanjemang.

Ett par andra konserter i stora salen högre upp följa efter denna. Först O. D.-körens under dir. Hedenblads ledning. Upsaliensrne väckte som vanligt entusiasm. Program och utförande voro berömvärda. Särdeles anslag Södermans i sin helhet utförda »Bondbröllop». Konserten inleddes med Beethovens »Coriolanus»-uvertyr, utförd af k. hofkapellet, hvarpå följde Halléns stämningsfulla kör med baryton-solo och orkester »Styrbjörn Starke». Efter det hofkapellets stråkorkester spelat Griegs »Hjertesorg» och »Våren» sjöng kören Kjerulfs »Sangerhilsen til Bruden», »Visa i folkton» och »Lokk» (norsk vallsång) och till sist Saint-Saëns »Chanson d'Ancêtre» för barytonsolo, kör och orkester. I denna liksom i »Styrbjörn» sjöng hr O. Lejdström solopartierna. Som extranummer utfördes »Stå stark» och »Björnebor-garnes marsch».

Filharmoniska sällskapets konsert var talrikt besökt och bjöd på omvexlande program: Bergspredikan ur oratoriet »Kristus» af Liszt för barytonsolo, blandad kör och orgel, två manskörer, »Kvad» och »Kongekvadet» ur 2:a och 3:e akterna af »Sigurd Jorsalafar», musik af Grieg, båda för barytonsolo och manskör, ej förut gifna här. I dessa nummer liksom i Sindings »Til Molde», det tredje större körverket för aftonen, sjöngs baryton-solot af hr O. Lejdström. Denna intressanta komposition, för solo, kör och piano, utfördes här förra våren af Nya sångsällskapet. Konserten slutade med Brahms' behagliga »Liebeswalzer» och Aug. Södermans fängslande »I Ungdomen» (ur »Digte og Sange») båda för blandad kör och piano. Mellan dessa körer fick man nöjet åter höra fröken Märtha Petrini, som gaf prof på sin öfverlägsna sångkonst i Davids »Air du Mysoli» (med obligat flöjt), »Solveigs sang» af Grieg, »Les filles de Cadiz» af Delibes och »Thème et variations» af Proch. Äfven en annan ung svensk sångerska, fröken Lotten Morell, biträdde med en väl utförd aria ur »Oedipe à Colone» af Sacchini. Konserten, hvars särskilda nummer vi ej ha utrymme att närmare omorda, gick på det hela utmärkt hvad kör- och solopartierna beträffa, under kapellmästaren Halléns säkra ledning, hvilket också af publiken vann erkännande i det bifall, som så väl under aftonens lopp som efter konserten egnades sällskapet, solisterna och dirigenten.

Neruda-soarén gafs naturligtvis inför fylld salong. Programmet, icke förut annonseradt, upptog: Beethoven: Qvartett F dur, op. 59 nr 1; Mozart: Qvartett C-dur (dedié à Haydn), i hvilka hofkapellm. Nordqvist värdigt biträdde i altstämman, samt Bach: Chaconne för violino solo. Inför ett sådant spel, som dessa artister åstadkommo, står kritiken stum, i stället är åhörarnes entusiasm omedelbar och gränslös, såsom och var fallet denna afton. Fru Norman-Neruda-Hallé i första rummet (soarén gick i hennes namn) men äfven hennes syskon och hr Nordqvist inropades flere gånger efter hvarje nummer, och de båda systrarne erhöilo en rik blomsterskörd efter konsertens slut. Som extra nummer utförde fru Norman-Neruda en bekant gavott af Bach. Vid det af hr Rich. Andersson arrangerade musikföredraget gjorde sig i synnerhet fröken Astri Andersen, förut under flera år konservatorieelev, bemärkt med ett fint, poetiskt spel. Grefvinnan Math. Taubes konsert, hvarvid hon firar ett 25-årsjubileum som konstnärinna, räknadt från hennes första debut på k. operan, eger rum då tidningen är färdig för pressen, hvarför densamma först i nästa nummer kan omnämnas.

En soaré, för hvilken ej hann redogöras i förra numret, var violoncellisten i hofkapellet Berndt Carlsons, med biträde af hrr Aulin, Sandquist, Bergström och V. Stenhammar, hvilken deltog i slutnumret, Schumanns härliga pianoqviintett, op. 44. Soarén inleddes med Schuberts oförligenligt sköna stråkkvartett, A-moll, op. 29. Ett förträffligt utförande fingo dessa ej mindre än öfriga nummer: W. Bargiel: Adagio för violoncell (soarégifvaren); L. Spohr: Duett för 2 violiner, Ess-dur, op. 37 (konsertmästarne Aulin och L. Zetterquist), samt: V. Stenhammar: Tre Fantasistycken för piano, spelade af honom sjelf.

Från in- och utlandet.

Kgl. operan. Ett gästspel börjas den 16 dennes af den förut å vår k. opera gästande fru Béatrice Véhon-Halvorsen med början i »Den vilseförda». I slutet af denna vecka väntas uppförandet af nyheterna »Navarresiskan» samt »Hans och Greta».

Vasateatern gaf den 8 maj sista föreställningen för säsongen, då »Fatinitza» uppfördes. Direktör Varberg afslutade härmed sin sexåriga verksamhet såsom direktör vid denna teater, hvilken nu med nästa spelår öfvertages af herr Ranft. Direktör August Lindberg började emellertid den 9 dennes med sitt sällskap en serie föreställningar å densamma.

Fru Mathilda Linden och professor Ivar Hallström ha tillsammans företagit en konsertturné i de svenska landsortsstäderna. Den första konserten gafs den 4 maj i Linköping, hvarvid professor Hallströms elev, den med särdeles vacker stämma utrustade bas-sångaren hr Bergström, biträdde.

Från Linköping går turnén söderut. Professor Hallström och hr Bergström deltaga under den närmaste tiden ej i turnén; den förre ansluter sig åter till turnén i Göteborg och följer der- efter med genom södra Sverige. Under tiden medverka operasångaren Carl Carlander och fröken Zelma Wall.

Lysning till äktenskap afkunnades den 5 maj första gången i Östermalms kyrka mellan fru Ida Åqvist, född Hjorth, från konserter härstädes bekant såsom en af hufvudstadens förnämsta pianister, och konsertmästaren Tor Aulin.

Samma dag afkunnades der lysning första gången mellan harpisten i hofkapellet fröken Anna Nordqvist, dotter till förste hofkapellmästaren Conrad Nordqvist och hans maka, samt förste harpisten i samma kapell Josef Lang.

Fru Dagmar Sterky gaf den 24 april en talrikt besökt konsert i Kasinos mindre sal i Köpenhamn. Publiken var entusiastisk och kritiken synnerligt lof- ordande.

Operasångaren Carl Carlander, som sedan slutet af förra året vistats i Berlin, der han studerat för den berömda professor Fritsch, är i dessa dagar återkommen. Hr Carlander lär haft anbud om engagement vid flera större teatrar i Tyskland, men stannar i Sverige, der han för nästa spelår erhållit ett förmånligt engagement hos direktör M. Fröberg. Förmodligen kommer dock vår operastyrelse att snart försäkra sig om besittningen af en så dugtig röst som hr Carlanders, då redan i tid bör planeras att med bästa, och företrädesvis inhemska, sångkrafter träda in i vårt nya operahus.

Sångläraren Julius Wibergh har på inbjudning af några tyska sångerskor afrest till Berlin för att arrangera och instudera en kvartettrepertoar. Bland dessa märkas Adolf Lindgrens »Mondschein», för några år sedan med framgång sjungen af den Wiberghska damkvartetten i Berns' salong.

Fröken Sigrid Lindberg, den unga, talangfulla svenska violinisten, röner fortfarande betydande framgång och är mycket anlitad i Paris vid konserter och soaréer. För en vecka sedan uppträdde hon å en konsert, som gafs af danska sångerskan fru Hulda de Hedemann och var besökt af en mycket fin publik. Den svenska violinisten, som skördade det lifligaste bifall

af alla närvarande, deltog i en trio af den nyligen aflidne Godard och i en ballad af Bernberg samt utförde ensam Playera af Sarasate och en förträfflig berceuse af ryske tonsättaren Cui. Fröken Lindberg förklarades af flera vara bland annat en ypperlig kammar-musikspelerska. Hon har deri också förvärfvat stor vana under sina studier i Stockholm.

Sigrid Arnoldson uppträdde en af de första dagarna i denna månad för första gången å k. teatern i Budapest. Hon sjöng i »Barberaren» och hyllades med stor entusiasm. Sångerskan inropades 24 gånger. Sedan Adelina Patti der firade sina triumfer, säges något liknande jubel icke ha försports.

Fru Wilma Norman-Neruda (lady Hallé) uppträdde den 20 april på Filharmoniska sällskapets i Köpenhamn andra konsert, egnad uteslutande åt Beethoven-kompositioner, och spelade mästarens Konsert under stormande jubel från publiken och touche från orkestern. Salongen var utsåld, och konung Kristian lät till konstnärinnan öfverlemnna medaljen »för konst och vetenskap» i briljanter, telegraferas till Dagens Nyheter.

Svensk musik förlagd i Tyskland. Den stora förläggarefirman Fr. Kistner i Leipzig har antagit till utgifvande en orgelsuite af organisten i Klara församling i Stockholm G. P:son Hägg. Suiten består af fyra satser: Prelude, Pastorale, Invocation och Marche triomphale. Af dessa satser utfördes Pastorale vid en nyss här af hr H. gifven orgelkonsert. Den Kistnerska firman förlägger endast värdefull musik, hvarför det kan anses för ej ringa heder för den svenske tonsättaren att der få ett arbete förlagdt.

Sällskapet för svenska kvartettsångens befrämjande högtidlighöll den 11 dennes i samband med sitt årsmöte minnet af sitt 10-åriga bestånd med en fest Hasselbacken, talrikt besökt, äfven af flere landsortsmedlemmar. På utmärkt sätt blefvo vid tillfället en mängd sängkvartetter utförda under director musices Ivar Hedenblads ledning. Efter supén utbragtes flera af sång åtföljda skålar. Utrymme saknas nu för längre referat om festen, men ett sådant skall följa i nästa nummer.

Musikaliska akademien firade sin högtidsfest den 11 dennes med föredrag af dess sekreterare, dr Svedbom, som meddelade årsberättelsen och särskildt uppehöll sig vid den sedan förra årshögtiden aflidne mästaren Anton Rubinstein. Efter föredraget utfördes dennes pianokonsert i D moll, utförd af pianisten hr Lennart Lundberg och kgl. hofkapellet jemte konservatorie-elever under hr C. Nordqvists ledning. Fru Edling utförde derefter en solo-

sång, »Wo?», Rubinsteins sista komposition, och till slut gafs af konservatoriekören och orkestern »Miserere cordias domini» af Mozart, väl och med friska röster återgifven under ofvannämnda ledning. Konungen och kronprinsen bevisade festen och hade tagit plats längst ned i den af åhörare fyllda stora salen.

Bassångaren Johannes Elmblad, vår i Tyskland högt uppburne landsman, har nyligen med fru Cosima Wagner träffat öfverenskommelse om uppträdande vid Wagner-festspelen i Bayreuth nästa år, då han i »Nibelungen-Ring» kommer att utföra Fafners, Hundings och Hagens partier. Öfverenskommelsen träffades vid ett besök, som hr Elmblad gjorde å Villa Wahnfried i Bayreuth. Fru Wagner har sedermera i en skrifvelse till honom förklarat, att hon »med fullt förtroende lägger de betydande uppgifterna i hans händer».

Konstnären har för öfrigt under säsongen rönt stor framgång såväl i Breslau som i Prag och Köln, hvarest han uppträdt som gäst i »Flygande holländaren», »Hugenotterna» och i »Götterdämmerung». I dessa dagar har hr Elmblad uppträdt i Bremen vid första uppförandet der af Rubinsteins religiösa opera »Kristus», under anförande af kapellmästaren Muck och scenisk ledning af direktören dr Löwe.

Svensk musik i Amerika. För att betäcka de omkostnader, hvarmed rättegången mot vår landsman Sven Nilssons mördare varit förenad, samt för att samla erforderliga medel till svensk-amerikanska sängarförbundets tillämnade konsertturné till Sverige år 1896 gafs den 1 dennes en stor konsert i Auditorium i Chicago, en af verdens största konsertsalonger. Bland uppträdande märktes en kör på 500 personer under ledning af professor John Örtengren och en jetteorkester under anförande af professor John Grundström. Dessutom höll f. d. amerikanske ministern i Stockholm W. Thomas ett föredrag öfver Sverige.

Fröken Martina Johnson och hr Conrad Behrens gäfvö söndagen den 27 januari stor konsert i Newyork till förmån för Svenska emigrant- och understödsföreningen. Båda hyllades der vid med lifligaste bifall af den nästan fullsatta salongen, ett bifall som nådde sin höjdpunkt efter fröken Johnsons med en utsökt virtuositet utförda violinnummer, för hvilket hon dessutom belönades med en riklig blomsterskörd. Conrad Behrens, på hvilken åren hvarken syn- eller hörbarligen gjort något intryck, mottogs äfven mycket varmt af publiken.

Fröken Johnson är, som bekant, göteborgska till börd, men är sedan flera år bosatt i Newyork och har här haft en ovanligt stor framgång. Hon är mycket eftersökt på de inom den

högre societeten gifna »musicals», och hennes namn bland de uppträdande är nog för att salongen skall bli fylld.

Sedan mer än två år uppträder i Förenta staterna med oafbrutet tilltagande framgång en svensk damkvartett, bestående af fröknarna Pauline Johnson, Maria, Amelie och Stephanie Hedén, under ledning af den sistnämnda, hvilken efter vid Musikaliska akademien avslutade studier begifvit sig till Newyork, hvarifrån hon sedermera från Sverige rekryterat ofvannämnda turné.

Göteborg. Dr Karl Valentins båda symfonikonsalter den 27 och 28 april, hvilkas program i förra numret omnämndes, inbragte tillställaren-dirigenten en liflig hyllning af såväl publiken som orkestern, hvars besättning utgjordes af 7 första violiner, 3 kontrabasar och öfriga instrument i proportion derefter. I afseende på programmet vilja vi blott tillägga, att å första konserten violinnumren voro Nocturne af Chopin-Sarasate och Polonäs af Henri Wieniawski (hr Anton Block), å andra konserten Romans af Max Bruch (hr Ludv. Hansen). Slutnumren å denna, ur Griegs »Sigurd Jorsalafar» voro Förspel (I kungasalen), Intermezzo (Borghilds dröm) och Hyllningsmarsch.

På Stora teatern har i denna månad uppförts »Vermländingarne» och den 5 maj första gången »Vårens karnevalståg eller Första maj på Lorensberg», värrevy med sång och dans i en akt af Eric Sandberg. Kuplettmelodierna, af styckets författare, ha orkestrerats af kapellm. Herbold. — Samtidigt gaf Göta P. B:s sängkör en konsert i exercishuset, hvarvid utom körsånger af Kuhlau, A. L., G***** samt Bellmansånger utfördes i kostym Wennerbergs »Auerbachskällaren i Leipzig», scener ur Göthes »Faust» för soli, kör och orkester. Programmet upptog äfven »Fackeldans» af Moszkowski för stråkorkester och piano å 4/ms. — »The Jubilee Singers» ha hitkommit och annonsera konsalter med reklam: »32 konsalter i Stockholm för öfverfulla hus».

Kristianstad. Härvarande musiksälls-kaps orkesterafdelning gaf den 29 april sin tredje symfonikonsert, hvilken betecknas som den sista, dock — som musikvännerna der hoppas — endast för säsongen. Programmet upptog: Beethoven: Symfoni, Ess-dur (Eroica); Ole Bull: Melodi; Grieg: Peer Gynt-Suite. Å föregående konsalter utfördes 21 jan.: Beethoven: Symfoni, A-dur; Grieg: »Hjertesorg» och »Våren», melodier för stråkorkester; Massenet: Scènes pittoresques; den 18 mars: Gade: Symfoni nr 4, B-dur; Godard: Scènes poetiques; Beethoven: Final ur Symfoni nr 2, B-dur. Orkesterbesättningen har utgjorts af 8 första, 7 andra violiner, 5 altar, 2 klarinetter, 2 fagotter, 2 horn, 4 trumpet, pukor

och trummor. Medlemmarne äro dels yrkesmusici, dels amatörer och orkestern har till anförare hofrättsrådet J. A. Lundahl.

Från våra grannländer.

Kristiania. Å Kristiania teater har »Vasantasena» utträngt alla musikpjesser. Konserterna ha varit fåtaliga, endast utgörande ett upprepande af de i förra numret omnämnda, nämligen Thorv. Lammers »Josua»-konsert och Handtverkersangforeningens.

Helsingfors. Å Svenska teatern har under denna månad gifvits »Lili» med fru Castegren i Amelies rol. — Vid sista ordinarie populära konserten i societetshuset under direktör Kajanus' ledning biträdde fröken Alma Hulting, som i Helsingfors engagerats för att medverka i Berlioz' »Faust». En extra populär konsert gafs sedan i samma lokal den 1 maj. Till den 11 maj har den berömda pianovirtuosen Busoni annonserat konsert i universitetssalen.

Köpenhamn. Ennas »Kleopatra», som gafs sista gången den 30 april, har nu vid återupptagandet rönt bättre framgång, hvartill fru Ellen Gulbranson i titelrolen torde ha väsentligt bidragit genom såväl sin ypperliga sång som den imponerande gestalten. Fru Gulbranson reste den 6 maj härifrån till Leipzig, hvarifrån hon snart begifver sig till Bayreuth för att deltaga i repetitionerna å Wagners Nibelungen-operor, hvori hon kommer att uppträda när de härnäst uppföras. På k. operan har en annan svensk sångerska med framgång uppträdt som gäst, nämligen fru Vendela Sörensen, som flera gånger i denna månad sjungit Neddas parti i »Bajadser» — som Leoncavallos »Pajazzo» här kallas. Särdeles i sista akten berömmes hennes sång och spel. I operan utförde för öfrigt hr Fr. Brun Canio, hr Simonsen Tonio (»dumme Taddeo»), hr Agerholm Beppo och hr Conrad Petersen Silvio. — En tredje svensk sångerska, fru Anna Pettersson-Norrie, drager fortfarande folk till Casino med sitt uppträdande i »Clairettes 28 dage».

Den 13 maj gafs i Vor Frues Kirke med anledning af professor J. P. E. Hartmanns 90-års-födelsedag festkonsert, hvaraf inkomsten tillföll föreningen för understöd åt behöfvande musiklärare och lärarinnor. Biträdande vid denna konsert voro fru Sofi Keller (sång), hrr Simonsen, Matthison-Hansen, Otto Malling, Ant. Svendsen och k. teaterns kör. — Den 15 skulle Cæciliaforeningen gifva en konsert till ära för gamle Hartmann.

Obs.! Notiser från utlandet måste sparas till följande nummer.

Från studentkonserten. Systemen: »Hör du Alfred, hvad betyder O. D., som Upsalakören kallar sig?»

Broderne: »Jo, ser du, det är en förkortning af »O De studenterna!» såsom de förtjusta flickorna alltid utropa, när de höra studentsång!»

Skandinaviska Orgelfabrikens Kammarorglar,

hvarå de nyaste uppfinningar och förbättringar tillämpas, äro af våra förnämsta orgelkännare såväl i Stockholm som i landsorten enhälligt vitsordade för att vara de bästa i Norden tillverkade. Prisbelönta i Köpenhamn 1888 (enda pris med medalj), i Norrköping 1889, i Helsingborg 1890 (första pris). Priskuranter sändas på begäran franko.

Skandinaviska Orgelfabriken.
Kontor och utställning i Stockholm:
Mästersamuelsgatan 24.

En gammal, god Violin,

helst italienare, önskas köpa. Adress: »A—g», poste restante, Göteborg, med uppgift om violinens ålder, beskaffenhet m. m.

Pianomagasin.

Flyglar, Pianinos, Tafflar och Orglar från in- och utländska utmärkta Fabriker till de billigaste priser. För instrumentens bestånd ansvaras.

Äldre Pianos tagas i utbyte.

OBS. Ständigt lager af Flyglar från Blüthner och Pianinos från G. Schwechters berömda fabriker.

Gust. Petterson & Komp.

43 Regeringsgatan 43.

Flyglar, Tafflar och Pianinos från J. G. Malmsjö.

J. G. MALMSJÖ, Piano-Fabrik, Göteborg,

etablerad 1843,

Kgl. Hofleverantör

FLYGLAR och PIANINOS,

prisbelönta med

Nitton Första pris

vid utställningarna i

STOCKHOLM 1851	PARIS 1867	UDDEVALLA 1874
GÖTEBORG 1860	GÖTEBORG 1871	PHILADELPHIA . . . 1876
KARLSTAD 1862	KÖPENHAMN 1872	BORÅS 1880
LONDON 1862	WENERSBORG 1872	MALMÖ 1881
MALMÖ 1865	WIEN 1873	ÖREBRO 1883
STOCKHOLM 1866	RUGBY, ENGLAND. 1873	KÖPENHAMN 1888

samt senast å Industriutställningen i Göteborg 1891]

Handtverks- och Industriföreningens

Hederspris.

OBS.!

Den enda svenska pianofabrik, som vid täflan alltid erhållit högsta priset.

OBS.!

Talrika vitsord från framstående konstnärer föreligga.

Garanti lämnas i minst fem år för instrumentets hållbarhet och varaktighet.

Säljas på bekväma afbetalningsvilkor. Gamla instrument tagas i utbyte.

Eleganta Permar

till Svensk Musiktidning finnas till salu å 2 kronor hos P. Herzog, Malmiskilnadsgatan 54.

Innehåll: J. P. E. Hartmann (med porträtt). — Wagner såsom dramatiker. Intryck och reflexioner af en svensk antiwagnerian. — Följetong: Sångerskan i Porretta, af Eugen Simson (slut). — Från scenen och konsertsalen. — Från in- och utlandet. — Annonser.